VYKONÁVACIE ROZHODNUTIE KOMISIE (EÚ) 2015/2177

z 20. novembra 2015,

ktorým sa vyníma prieskum ložísk ropy a plynu v Portugalsku z uplatňovania smernice Európskeho parlamentu a Rady 2004/17/ES o koordinácii postupov obstarávania subjektov pôsobiacich v odvetviach vodného hospodárstva, energetiky, dopravy a poštových služieb

[oznámené pod číslom C(2015) 8043]

(Iba portugalské znenie je autentické)

(Text s významom pre EHP)

EURÓPSKA KOMISIA,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie,

so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2004/17/ES z 31. marca 2004 o koordinácii postupov obstarávania subjektov pôsobiacich v odvetviach vodného hospodárstva, energetiky, dopravy a poštových služieb ([1]), a najmä na jej článok 30 ods. 4,

so zreteľom na žiadosť, ktorú dňa 28. júla 2015 predložila elektronickou poštou spoločnosť ENI PORTUGAL B.V.,

keďže:

I. SKUTOČNOSTI

(1) Dňa 28. júla 2015 predložila spoločnosť ENI PORTUGAL B.V. (ďalej len „žiadateľ“) Komisii prostredníctvom elektronickej pošty formálnu žiadosť podľa článku 35 ods. 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2014/25/EÚ ([2]). K žiadosti bolo priložené odôvodnené a podložené stanovisko zo 16. júla 2015 prijaté portugalským orgánom na ochranu hospodárskej súťaže. V tejto žiadosti bola Komisia požiadaná, aby určila, že ustanovenia smernice 2004/17/ES a postupy obstarávania stanovené v danej smernici sa neuplatňujú na prieskum ložísk ropy a plynu v Portugalsku.

II. PRÁVNY RÁMEC

(2) Smernica 2004/17/ES sa až do svojho zrušenia uplatňuje na zadávanie zákaziek na vykonávanie prieskumu ložísk ropy a zemného plynu, pokiaľ sa na túto činnosť nevzťahuje výnimka v zmysle článku 30 uvedenej smernice. Z procedurálneho hľadiska sa však ustanovenia smernice 2014/25/EÚ uplatňujú na žiadosti o výnimku, keďže materiálne podmienky na udelenie výnimky zostávajú v podstate nezmenené.

(3) Podľa článku 30 smernice 2004/17/ES sa uvedená smernica nevzťahuje na zákazky, ktorých cieľom je umožniť jednu z činností uvedenú v článkoch 3 až 7 uvedenej smernice, ak je táto činnosť v členskom štáte, v ktorom sa vykonáva, priamo vystavená hospodárskej súťaži na trhoch, na ktoré nie je obmedzený prístup. Priame vystavenie hospodárskej súťaži sa posudzuje na základe objektívnych kritérií, pričom sa zohľadňujú osobitné charakteristiky príslušného sektora. Prístup na daný trh sa považuje za neobmedzený, ak členský štát vykonáva a uplatňuje právne predpisy Únie týkajúce sa otvorenia príslušného trhu, ako je stanovené v prílohe XI k smernici 2004/17/ES. Podľa bodu G uvedenej prílohy XI predstavuje smernica Európskeho parlamentu a Rady 94/22/ES ([3]) príslušné právne predpisy Únie týkajúce sa otvorenia trhu na prieskum a ťažbu ropy alebo zemného plynu.

([1]) Ú. v. EÚ L 134, 30.4.2004, s. 1.

([2]) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/25/EÚ z 26. februára 2014 o obstarávaní vykonávanom subjektmi pôsobiacimi v odvetviach vodného hospodárstva, energetiky, dopravy a poštových služieb a o zrušení smernice 2004/17/ES (Ú. v. EÚ L 94, 28.3.2014, s. 243).

([3]) Smernica 94/22/ES Európskeho parlamentu a Rady z 30. mája 1994 o podmienkach udeľovania a používania povolení na vyhľadávanie, prieskum a ťažbu uhľovodíkov (Ú. v. ES L 164, 30.6.1994, s. 3).

(4) Portugalsko transponovalo ([4]) smernicu 94/22/ES a uplatňuje ju. Preto sa prístup na trh na účely prieskumu a ťažby ropy alebo zemného plynu považuje za prístup, ktorý nie je obmedzený, v súlade s článkom 30 ods. 3 prvým pododsekom smernice 2004/17/ES.

(5) Na účely posúdenia, či príslušná činnosť podlieha priamej hospodárskej súťaži na trhoch, ktorých sa týka toto rozhodnutie, sa musí zobrať do úvahy trhový podiel hlavných aktérov a stupeň koncentrácie týchto trhov.

(6) Toto rozhodnutie nemá vplyv na uplatňovanie pravidiel o hospodárskej súťaži.

III. **POSÚDENIE**

(7) Žiadateľ je obstarávateľ v zmysle článku 2 ods. 2 písm. b) smernice 2004/17/ES. Žiadateľ nemôže byť kvalifikovaný ako verejný obstarávateľ alebo verejný podnik. Venuje sa činnostiam v súvislosti s prieskumom ložísk ropy a zemného plynu uvedených v článku 7 smernice 2004/17/ES. Okrem toho pôsobí na základe osobitných práv nadobudnutých 18. decembra 2014. Tieto osobitné práva zahŕňajú koncesné zmluvy pre bloky „Santola", „Lavagante" a „Gamba" nadobudnuté žiadateľom. Prvotné koncesné zmluvy boli podpísané 1. februára 2007 medzi Portugalskom na jednej strane a spoločnosťami Harman Resources Ltd. (80 %), Petróleos de Portugal – Petrogal, S.A. (Galp) (10 %) a Partex Oil and Gas (Holdings) Corporation (10 %) na strane druhej. Dňa 25. marca 2010 boli koncesné zmluvy pridelené spoločnostiam Petrobras International Baspetro B.V. (50 %) a Petróleos de Portugal – Petrogal S.A. (Galp) (50 %). Napokon, zmenou vykonanou 18. decembra 2014 boli uvedené zmluvné pozície pridelené spoločnostiam Eni Portugal B.V. (70 %) a Petróleos de Portugal – Petrogal, S.A. (Galp) (30 %).

(8) Žiadosť sa týka len prieskumu ložísk ropy a zemného plynu. Spoločnosti Eni Portugal B.V. a Petróleos de Portugal – Petrogal, S.A. (Galp) spolu tvoria spoločný podnik, v ktorom je žiadateľ v pozícii prevádzkovateľa projektu a má na starosti prieskum, posúdenie, vývoj, produkciu a likvidačné práce. Žiadateľ je zodpovedný za všetky obstarávania, ktoré sú potrebné na rozvoj prieskumu a ťažobné činnosti.

(9) Podľa zavedenej praxe Komisie ([5]) by sa prieskum ložísk ropy a zemného plynu mal považovať za jeden relevantný produktový trh, pretože na začiatku nie je možné určiť, či výsledkom prieskumu bude nájdenie ropy alebo zemného plynu. Okrem toho v súlade s takýmto postupom by sa mal zemepisný rozsah tohto trhu považovať za celosvetový. Vzhľadom na to, že nič nenaznačuje, že vymedzenie zemepisného rozsahu trhu by bolo v tomto prípade odlišné, malo by sa toto vymedzenie na účely tohto rozhodnutia zachovať.

(10) Trhové podiely hospodárskych subjektov pôsobiacich v oblasti prieskumu je možné merať na základe troch premenných veličín: kapitálové výdavky, overené zásoby a očakávaná ťažba.

(11) Používanie kapitálových výdavkov na meranie trhových podielov hospodárskych subjektov na trhu prieskumu sa však nepovažuje za vhodné z dôvodu veľkých rozdielov medzi požadovanými úrovňami investícií, ktoré môžu byť potrebné v rôznych zemepisných oblastiach. Dva ďalšie parametre, konkrétne overené zásoby a očakávaná ťažba, sa zvyčajne používajú pri posudzovaní trhových podielov hospodárskych subjektov v rámci tohto sektora ([6]).

([4]) Dekrét č. 109/94 z 26. apríla (Decreto-Lei n.º 109/94 de 26 de Abril); ministerská vyhláška č. 790/94 z 5. septembra (Portaria n.º 790/94 de 5 de Septembro).

([5]) Pozri rozhodnutie Komisie 2004/284/ES z 29. septembra 1999, ktorým sa koncentrácia vyhlasuje za zlučiteľnú so spoločným trhom a Dohodou o EHP (Vec č. IV/M/1383 – Exxon/Mobil), (Ú. v. EÚ L 103, 7.4.2004, s. 1); rozhodnutie Komisie 2001/45/ES z 29. septembra 1999, ktorým sa koncentrácia vyhlasuje za zlučiteľnú so spoločným trhom a Dohodou o EHP (Vec č. IV M.1532 – BP Amoco/Arco) (Ú. v. ES L 18, 19.1.2001, s. 1); rozhodnutie Komisie zo 6. marca 2002, ktorým sa koncentrácia vyhlasuje za zlučiteľnú so spoločným trhom (Vec č. COMP/M.2681 CONOCO/PHILIPS PETROLEUM) (Ú. v. ES C 79, 3.4.2002, s. 12); rozhodnutie Komisie z 20. novembra 2003, ktorým sa koncentrácia vyhlasuje za zlučiteľnú so spoločným trhom (Vec č. COMP/M.3294 EXXONMOBIL/BEB) (Ú. v. EÚ C 8, 13.1.2004, s. 7); rozhodnutie Komisie z 3. mája 2007, ktorým sa koncentrácia vyhlasuje za zlučiteľnú so spoločným trhom (Vec č. COMP/M.4545 STATOIL/HYDRO) (Ú. v. EÚ C 130, 12.6.2007, s. 8); rozhodnutie Komisie z 19. novembra 2007, ktorým sa koncentrácia vyhlasuje za zlučiteľnú so spoločným trhom (Vec. č. COMP/M/4934 – KAZMUNAIGAZ/ROMPETROL) (Ú. v. EÚ C 31, 5.2.2008, s. 2).

([6]) Pozri najmä body 25 a 27 rozhodnutia 2004/284/ES a následné rozhodnutia, okrem iného Vec č. COMP/M.4545 – STATOIL/HYDRO.

(12) V roku 2014 dosiahli celosvetové overené a pravdepodobné zásoby ropy a zemného plynu úroveň vo výške 209 934 817 170 štandardných metrov kubických ropného ekvivalentu ([7]). V Portugalsku bolo celkovo udelených 12 prieskumných koncesií ([8]) a v roku 2014 bol počet prieskumných vrtov v Portugalsku 0. V súčasnosti v Portugalsku neexistujú žiadne overené zásoby ropy a zemného plynu.

(13) Žiadateľ však nevyťažil v Portugalsku alebo v akejkoľvek inej krajine za posledné tri finančné roky žiadnu ropu alebo zemný plyn. Existuje však odhad, že prieskum môže viesť k možným nálezom uhľovodíka na úrovni [… štandardných kubických metrov] v oblastiach hlbinného prieskumu v Portugalsku, ktorým boli pridelené povolenia ([9]). V roku 2014 mala materská spoločnosť ENI S.p.A. podiel vo výške 0,9 % na celosvetovom trhu overených a pravdepodobných zásob na prieskum ložísk ropy a zemného plynu ([10]).

(14) Trh prieskumu nie je veľmi koncentrovaný. Odhliadnuc od spoločností vo vlastníctve štátu sa tento trh vyznačuje prítomnosťou veľkých spoločností, ako napríklad ExxonMobil, Chevron, Shell, BP a Total. V roku 2014 na svetovom trhu v oblasti prieskumu ložísk ropy a zemného plynu vlastnili najvýznamnejšie spoločnosti tieto podiely: 2,8 % (ExxonMobil), 2,1 % (Chevron), 1,9 % (Shell), 1,4 % (BP) a 1,4 % (Total). Pokiaľ ide o štátne podniky sú ich príslušné podiely na celosvetovom trhu v oblasti prieskumu ložísk ropy a zemného plynu takéto: 13,6 % (Saudi Aramco), 7,4 % (Gazprom), 4,8 % (Qatar Petroleum), 4,7 % (National Iranian Oil Company) ([11]). Spoločnosť ENI S.p.A má podiel na trhu vo výške 0,9 % celosvetových overených a pravdepodobných zásoby ropy a zemného plynu. Čo sa týka územia EÚ, spoločnosť ENI S.p.A má podiel na trhu vo výške 4 % celosvetových overených a pravdepodobných zásoby ropy a zemného plynu ([12]). Tieto prvky sú ukazovateľom priameho vystavenia hospodárskej súťaži.

IV. **ZÁVER**

(15) Na základe úvah uvedených v odôvodneniach 1 až 14 by sa podmienka priameho vystavenia hospodárskej súťaži stanovená v článku 30 ods. 1 smernice 2004/17/ES mala v Portugalsku považovať za splnenú.

(16) Keďže podmienka neobmedzeného prístupu na trh sa považuje za splnenú, smernica 2004/17/ES by sa nemala uplatňovať v prípadoch, keď obstarávatelia zadávajú zákazky, ktorých cieľom je umožniť vykonávanie prieskumu ložísk ropy a zemného plynu v Portugalsku, ani v prípade, keď sa organizujú súťaže návrhov na vykonávanie takejto činnosti v tejto zemepisnej oblasti.

(17) Toto rozhodnutie vychádza z právneho a skutkového stavu za obdobie od 29. júla 2015 do 11. septembra 2015, ako to vyplýva z informácií poskytnutých žiadateľom. Môže byť revidované v prípade, ak by výrazné zmeny právneho a skutkového stavu znamenali, že by už neboli splnené podmienky uplatňovania článku 30 ods. 1 smernice 2004/17/ES.

(18) Opatrenia stanovené v tomto rozhodnutí sú v súlade so stanoviskom Poradného výboru pre verejné obstarávanie,

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

Smernica 2004/17/ES sa nevzťahuje na zákazky, ktoré boli zadané obstarávateľmi a ktorých cieľom je umožniť vykonávanie prieskumu ložísk ropy a zemného plynu v Portugalsku.

([7]) Podľa spoločnosti Wood Mackenzie, ktorú cituje žalobca.
([8]) Tieto zahŕňajú bloky na otvorenom mori, koncesiu Barreiro a okrem toho bloky „*Caranguejo*“ a „*Sapateira*“ v Algarvskej panve, ktorým už koncesie boli schválené, ale koncesné zmluvy ešte neboli podpísané.
([9]) […dôverné informácie].
([10]) Pozri poznámku pod čiarou č. 7.
([11]) Pozri poznámku pod čiarou č. 7.
([12]) Pozri poznámku pod čiarou č. 7.

Článok 2

Toto rozhodnutie je určené Portugalskej republike.

V Bruseli 20. novembra 2015

Za Komisiu
Elżbieta BIEŃKOWSKA
členka Komisie